

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

14 oktober 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

Interpellatie van de heer Luc Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de problemen bij het overdragen van de onderwijsbevoegdheid van een gesubsidieerde officiële school door een openbaar bestuur aan een schoolbestuur uit het vrij onderwijs

Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de contingentering van het aantal artsen en tandartsen

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de wachtlijsten voor het aanbod NT2 bij de Centra voor Basiseducatie

Vraag om uitleg van mevrouw Marie-Rose Morel tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het mogelijke gebruik van het Engels in masteropleidingen aan de KU Leuven

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over dissectie als didactisch hulpmiddel in de lessen biologie

Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie

Donderdag 14 oktober 2004

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.28 uur.*

Interpellatie van de heer Luc Martens tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de problemen bij het overdragen van de onderwijsbevoegdheid van een gesubsidieerde officiële school door een openbaar bestuur aan een schoolbestuur uit het vrij onderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Martens tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de problemen bij het overdragen van de onderwijsbevoegdheid van een gesubsidieerde officiële school door een openbaar bestuur aan een schoolbestuur uit het vrij onderwijs.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte leden, de ervaringen op het terrein noodzaken me terug te komen op een punt dat reeds tijdens de vorige zittingsperiode een bijzonder moeilijk punt was en aanleiding heeft gegeven tot heel wat verhitte discussies. Toen heeft de meerderheid vanuit haar machtspositie een oplossing opgedrongen, die op het terrein niet tot iets goeds leidde, en onduidelijkheid en rechts-onzekerheid heeft opgeleverd.

Hier gaat het nu over de overdracht van de onderwijsbevoegdheid van een gesubsidieerde officiële school door een openbaar bestuur aan een schoolbestuur uit het vrij onderwijs, maar dat geldt net zo goed voor de problematiek van de scholengemeenschappen. Ook daar zullen we op moeten te-

rugkomen. Koepels krijgen voortdurend het verwijt dat ze mensen uitsluiten, maar het beleid weigert na te gaan wat aan de bron van een aantal ontsporingen ligt. Dat geldt ook hier.

De oorzaak van dit probleem is dat destijds, om één persoon te dienen, met name de heer De Gucht, een artikel is aangenomen in een decreet opdat het zou kunnen worden toegepast in Berlare. Ik geef slechts weer wat toen ook de mensen van de meerderheid stelden, was het niet in de commissie, dan toch in de wandelgangen. Ironisch genoeg bleek naderhand dat dit artikel niet eens kon worden toegepast. De vreze des Heren hield deze mensen op wat ze meenden dat het rechte pad was. Ze hebben dus het advies van de Raad van State genegeerd, en op een bepaald ogenblik ook zichzelf genegeerd.

Mijnheer de minister, uw voorgangster was immers verstandig en had een goed inzicht in die mate dat ze autonoom handelde, maar ze was gevaarlijk als ze niet autonoom handelde. Op een bepaald ogenblik in de geschiedenis van dit dossier hanteerde ze een formulering die volmaakt kon aansluiten bij wat de Raad van State voor ogen had. Plots heeft ze toen echter een ommezwaai gemaakt en heeft ze een stelling ingenomen die haar duidelijk van buitenaf was opgedrongen. Er werden bijvoorbeeld teksten gewijzigd, maar niet om een goede realiteit op het terrein tot stand te brengen en tegemoet te komen aan een rechtsvraag die vanuit diverse hoeken kan worden geformuleerd. Er is namelijk het recht van ouders en kinderen om, als ze kiezen voor een project, dat contract ook nagekomen te zien. Dat lijkt me een normale verwachting. Ook de Raad van State oordeelde dat dit recht moet worden gerespecteerd, maar een uitdovend karakter had. Anderzijds is er de actieve vrijheid om onderwijs aan te bieden, en het

Martens

respect voor het eigen initiatief. Oorspronkelijk bepaalde de tekst dat de verplichting om andere opvattingen dan de eigen levensbeschouwelijke opvatting of niet-confessionele zedenleer aan te bieden berustte bij de school die de onderwijsbevoegdheid overnam. Later werd die verplichting gelegd bij het openbaar bestuur, dat daarvoor de nodige omstandigheden moest creëren.

Bekijken we eens de geschiedenis van dit dossier en de diverse versies van de decreettekst. De omzendbrief ging vooraf aan de goedkeuring van het parlement. Het decreet werd goedgekeurd met terugwerkende kracht. Ik wil daarmee maar aangeven welke aberraties dit gaf. Er werd ruim in de tijd teruggegaan. Ik meen me te herinneren dat de zaak pas in februari 2003 in plenaire vergadering rond was, terwijl dit systeem had moeten ingaan op 1 september 2002, hoewel het over een erg gevoelig punt ging.

Mijnheer de minister, u bent een verstandig man met een groot rechtsgevoel. Ik weet dat het moeilijk is om dat altijd te uiten. Wellicht zal het in dit geval moeilijk zijn. U voelt echter wel aan dat dit qua vorm geen gezonde manier van werken is. Maar ook de inhoud was misvormd. Op het terrein leidt dit tot moeilijkheden. Soms ontstaan die door de gemeentepolitiek. Dat was zo in Berlare, waar de heer De Gucht dorp en wereld wist te combineren, en nu zeker. Dat is ook zo in Zutendaal. Drie ouders hebben klacht ingediend tegen de overname van een gemeenteschool door een vrije school. Naderhand bleek dat de faxen toekwamen bij iemand van de oppositie. Ik weet dat dit soort dossiers ook wel eens wordt bedorven door lokale gevoeligheden.

De heer Gilbert Van Baelen: Er is ook het dossier in West-Vlaanderen.

De heer Luc Martens: Ik heb het nu over Zutendaal. Het dossier waarover u het hebt, van Zedelgem, is nog niet rond.

Er is alleszins onduidelijkheid op het terrein. De protesterende ouders hebben in kortgeding een beroep gedaan op de rechter, die heeft geoordeeld dat hun belangen niet werden geschaad, dat er een redelijke oplossing was en dat de oplossing van de school overeenstemde met het advies van de Raad van State. Er werd ook een beroep gedaan op de

gouverneur, eveneens met een negatief resultaat. Het is niet goed dat dergelijke zaken moeten worden betwist voor de rechtbank. De onduidelijkheid vloeit voort uit het feit dat de decreetgever niet adequaat heeft gewerkt en een aantal basisrechten zoals verankerd in de Grondwet en de schoolpactwetten heeft genegeerd. De initiatieven die verduidelijking moesten brengen, zoals de omzendbrieven, hebben bovendien op hun beurt onduidelijkheid gecreëerd, zodat de actoren niet weten waar ze aan toe zijn.

Ik heb het geval van Zutendaal aangehaald, maar ik kan er meteen andere opsommen waar dit probleem ook opduikt.

De overnames vinden in verschillende richtingen plaats. Er wordt wel eens gesuggereerd dat het vrij onderwijs zich agressief zou gedragen tegenover onder meer het gemeentelijk onderwijs. Er zijn echter evengoed overnames in de andere richting. Over een termijn van verschillende jaren is de balans in evenwicht. De bewegingen hebben te maken met de lokale situatie. Het is zeker niet zoals in het bedrijfsleven waar er echte raids worden uitgevoerd om via acquisities het marktaandeel te versterken. Deze overnames hebben vaak te maken met de leefbaarheid van een school en het creëren van een kader waarbij op een goede basis kwaliteitsvol onderwijs kan worden aangeboden.

Mijn eerste vraag heeft te maken met de bestaande teksten en het onvermogen van de actoren om daar op een adequate manier mee om te gaan. Is het niet meer aangewezen om bij een fusie of overname duidelijkheid te creëren over de lessen godsdienst en niet-confessionele zedenleer? Conform het advies van de Raad van State hebben kinderen inderdaad het recht om de laatst gekozen cursus in een van de erkende godsdiensten of niet-confessionele zedenleer te blijven krijgen, maar met een uitdovend karakter. Dit recht hebben ze verworven door hun inschrijving, en het is dus normaal dat ze dat kunnen doen tot ze hun lager onderwijs beëindigd hebben of van school veranderen. Wat is uw visie daarop?

Bent u het met me eens dat de bepalingen met betrekking tot de overdracht van de onderwijsbevoegdheid eigenlijk tot onduidelijkheid en verwarring leiden? Als u vindt dat er duidelijkheid bestaat, dan zou ik graag willen dat u mij dat eens uitlegt. De scholen hebben rechtszekerheid nodig.

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil niet zo direct op de inhoud ingaan. De heer Martens heeft de voorgeschiedenis correct geschetst. Ik betreur echter dat hij die voorgeschiedenis op deze wijze naar voren brengt.

Ik heb overigens de indruk dat de heer Martens tijdens het zomerreces heel veel tijd had en zijn kasten heeft leeggemaakt, zeker die kast met dossiers waarover tijdens de vorige legislatuur een meningsverschil bestond tussen meerderheid en oppositie. Hij wil die nu allemaal op deze wijze weer op tafel brengen. Dat is zijn goed recht als parlementslid.

Ik vind het spijtig, mijnheer Martens, dat u dit benadert vanuit het perspectief alsof CD&V de absolute meerderheid heeft in dit parlement.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Martens, ik zal kort zijn. Dit is inderdaad een gevoelig dossier uit de voorbije legislatuur. Er zijn bepalingen over deze kwestie opgenomen in onderwijsdecreet XIV. Ik ga ervan uit dat we die bepalingen onverkort handhaven en ook de bestaande interpretatie ervan.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Ik kan daar niet mee om. U moet mij de zaak eens verduidelijken. Stel, ik ben directeur van een vrije school en ik neem een officiële school over waar een aantal leerlingen islamitische godsdienstlessen volgen. Het gaat dus zeker niet alleen om niet-confessionele zedenleer. Ben ik dan als directeur verplicht om die lessen te blijven organiseren? Wie moet dat organiseren? Hoe lang moet hij dat organiseren?

Minister Frank Vandenbroucke: Daarover is het decreet bijzonder duidelijk.

De heer Luc Martens: U beweert dus dat die directeur dat ten eeuwigen dage moet organiseren?

Minister Frank Vandenbroucke: Het decreet is daarover bijzonder duidelijk en de interpretatie zal ik ook onverkort handhaven.

De heer Luc Martens: De interpretatie is niet duidelijk, mijnheer de minister. Ze geeft aanleiding tot betwisting en tot veroordelingen door de rechtbank.

Ik kan me niet vinden in uw antwoord. U steekt uw kop in het zand. Als u graag zo rondloopt, zult u nog eens tegen een paal lopen. Ik zeg dat u ongelijk hebt. U hebt mijn vragen niet beantwoord. Dit getuigt van weinig respect voor het parlement. Het is wel handig om u zo in te dekken.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer Martens, ik vraag me af of uw interpellatie getuigt van respect voor het parlement. U baseert zich volledig op het beleid van de vorige legislatuur. Er werd toen uitvoerig en voldoende gediscussieerd. De minister heeft de taak om uit te voeren wat toen werd goedgekeurd door de democratische meerderheid.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Martens werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de contingentering van het aantal artsen en tandartsen

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Matthijs tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de contingentering van het aantal artsen en tandartsen.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het begin van dit jaar heeft het Vlaams Parlement bijna unaniem - dat zou ik moeten nakijken - een met redenen om-

Matthijs

klede motie goedgekeurd waarin aan de Vlaamse Regering vier zaken werden gevraagd in verband met de contingentering van de artsen en tandartsen. De motie was dus eigenlijk gericht aan de federale minister van Volksgezondheid. Ten eerste vroeg het parlement om het dossier van de contingentering van het aantal artsen in Vlaanderen en België op de voet te volgen en het Vlaams Parlement van elke cruciale beslissing onmiddellijk op de hoogte te brengen. Ten tweede werd gevraagd om de belangen van de Vlaamse artsen en specialisten bij de federale regering resoluut te verdedigen. Ten derde werd gevraagd om er bij de Franstalige minister bevoegd voor hoger onderwijs op aan te dringen de contingentering correct na te leven. Ten vierde werd gevraagd alles in het werk te stellen opdat er in de toekomst een optimaal medisch zorgaanbod wordt gegarandeerd.

Sinds 1998 is er op het federale niveau een contingentering ingevoerd van het aantal artsen en tandartsen dat door het Riziv wordt erkend en dus toegang heeft tot het beroep. Sindsdien richt de Vlaamse Gemeenschap een toelatingsproef in om aan die contingentering te kunnen beantwoorden. Het is zinloos om mensen te laten studeren als ze achteraf het beroep niet kunnen uitoefenen. Toen die beslissing werd genomen, was er een overaanbod aan artsen. Veel jonge artsen deden dan ook onvoldoende ervaring op en hadden onvoldoende kennis van belangrijke pathologiën.

Studenten moeten aan twee voorwaarden voldoen om zich te kunnen inschrijven in de eerste kandidaturen genees- en tandheelkunde: een humanioradiploma hebben en slagen voor de toelatingsproef. De studenten moeten 24 op 40 halen om te slagen. Als gevolg van het examen hebben de voorbije zes jaar duizenden studenten de studies genees- en tandheelkunde niet kunnen aanvatten. De Franse Gemeenschap daarentegen heeft de federaal opgelegde contingentering naast zich neergelegd en iedere student toegelaten tot de eerste kandidatuur. Dat is een duidelijke schending van het gelijkheidsprincipe. Daardoor is er een overschot aan artsen in de Franse Gemeenschap.

In maart 2004 reageerden 4000 Vlamingen in een petitie op de Franstalige eis tot afschaffing van de contingentering, net nu die zou moeten worden toegepast. Het is evident dat het onbehagen van de Vlaamse studenten en universiteiten groot is. Het

overschot aan artsen zal volgens de Vlamingen het failliet van de gezondheidszorg met zich meebrengen. In juli hebben 1650 Vlaamse studenten zich aangeboden voor de toelatingsproef waarvan er 549 slaagden. In september legden 1001 studenten de proef af, waarvan er 306 slaagden.

De federale minister van Volksgezondheid pleitte begin juli voor de invoering van een toelatingsexamen voor kandidaat-studenten geneeskunde in de Franse Gemeenschap. Hij verklaarde ook dat hij niet van plan was om de contingentering van artsen af te schaffen of te herzien.

Mijnheer de minister, wat is uw standpunt? Zult u de met redenen omklede motie van het Vlaams Parlement uitvoeren? Komt deze materie ter sprake op het Overlegcomité? Er wordt gevreesd voor een tekort aan tandartsen in de nabije toekomst omdat die richting heel weinig gekozen wordt. Wordt daarvoor aan een oplossing gedacht?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mevrouw de voorzitter, ik sluit me aan bij de vragen van de heer Matthijs. Het klopt dat dit weer een communautair geladen dossier is. Wallonië heeft de contingentering niet nageleefd. Die werd op het einde van de jaren negentig ingesteld met de bedoeling het aantal artsen en tandartsen te beperken en overvloed te vermijden. Begin dit jaar is dit dossier in deze commissie besproken en heeft het Vlaams Parlement unaniem een met redenen omklede motie goedgekeurd.

Het aantal tandartsen zou in de toekomst drastisch dalen, mede door de vervrouwelijking van het beroep. Professor dokter Jan De Boever trekt aan de alarmbel en zegt dat Vlaanderen binnen enkele jaren met een tekort zal kampen. Ik vraag dan om de contingentering per beroeps categorie te bekijken, en niet in zijn geheel.

De voorzitter: De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk: Ik wil in mijn betoog de verschillende aanpak van Vlaanderen en Wallonië niet benadrukken, maar wel de huidige situatie in Vlaanderen schetsen.

Er is al verwezen naar de resolutie die in dit parlement is goedgekeurd. Daarnaast engageert deze

Van Dijck

regering zich in het regeerakkoord om deze problematiek te blijven opvolgen.

Als er tijdens een 8-jarige opleiding iets misloopt met de uitstroom, dan duurt het nog een hele tijd vooraleer de resultaten van een eventuele bijsturing bekend zijn.

Er leeft de laatste tijd een zekere bekommernis binnen de artsenopleiding over de contingentering zoals die is vastgelegd in het KB. Als we het hebben over een contingentering, dan gaat het over het aantal studenten. We weten echter dat in ons land ook heel wat buitenlandse studenten de artsenopleiding volgen. Bovendien zijn er heel wat studenten die de opleiding beginnen, maar ze niet afmaken. Ik vrees dan ook dat we de vooropgestelde uitstroom van 420 artsen na de voortgezette opleiding, waarbij een verschil wordt gemaakt tussen het percentage huisartsen en het aantal specialisten, niet zullen halen.

Enerzijds begrijp ik de federale bekommernis, met name dat moet worden toegezien op de uitgaven binnen de gezondheidszorg. We kunnen niet zomaar artsen blijven afleveren. Anderzijds dreigen we op termijn te worden geconfronteerd met een tekort aan artsen, en dan vooral voor een aantal specialisaties.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Voor ik de vragen beantwoord, wil ik een algemene beschouwing maken. Ik heb zeer weinig moeite met deze motie van 21 januari 2004 die in het parlement is goedgekeurd. De vraag is natuurlijk wat we precies verstaan onder het belang van de artsen, tandartsen, enzovoort.

In het derde punt van de motie staat dat er bij de Franstalige minister bevoegd voor hoger onderwijs op aangedrongen moet worden om de contingentering correct na te leven. Ik heb er in mijn vorig leven heel sterk op aangedrongen dat het federale niveau, en daarnaast de respectieve politieke partners, met name de Franse Gemeenschap, zouden zorgen voor een correcte naleving van die contingentering.

Een andere bedenking is dat we dit probleem moeten bekijken binnen Vlaanderen, maar ook noodgedwongen binnen de verhouding tussen Vlaande-

ren en de Franse Gemeenschap. We kunnen daar in dit dossier geen abstractie van maken. Voor de kwaliteit van de gezondheidszorg, zeker als die wordt gedekt door een sociale verzekering, is het essentieel een planning te hebben van het aanbod van mensen. Persoonlijk denk ik dat de Belgische politiek in de jaren tachtig een enorme fout heeft gemaakt door niet te beginnen met een resolute planning van het aanbod van artsen, kinesitherapeuten, enzovoort. Daar is een enorme kans gemist. Dat heeft bijgedragen tot een zekere verloederding – het woord is nogal zwaar, maar ik vind niet meteen een ander – met name van het beroep van huisarts. Er is veel te laat ingegrepen en er is veel te laat begonnen met een planning. Er is een historische kans gemist voor wat de opbouw van de organisatie en de kwaliteit van de gezondheidszorg betreft.

Door die late reactie is het huidige overaanbod veel groter in de Franse Gemeenschap dan in Vlaanderen. In Vlaanderen krijgen we een meer genuanceerd beeld. We zijn momenteel op deze situatie aan het inwerken.

Enerzijds moeten we de situatie bekijken binnen Vlaanderen. Zo moeten we nagaan wat de positieve en negatieve gevolgen zijn van die planning voor de kwaliteit van de gezondheidszorg en de houdbaarheid van het stelsel. Anderzijds moeten we de situatie ook bekijken binnen de verhouding tussen Vlaanderen en de Franse Gemeenschap. Het aanbod van zorgverstrekkers creëert een zekere vraag waardoor zich een scheeftrekking voordoet in het gebruik van de sociale zekerheid die louter te maken heeft met een verschillend aanbod.

In het Vlaamse debat moeten we voortdurend rekening houden met die twee dimensies. Ten eerste, wat zouden we doen indien we een eigen Vlaamse gezondheidszorg hadden en daar autonoom over zouden beslissen? Ten tweede, wat doen we nu we die vandaag nog niet hebben? We moeten dan ook zeer goed waken over het optimaal gebruik van het geld dat Vlamingen bijdragen aan de federale sociale zekerheid. U moet wel naar die twee dimensies kijken.

Ik ga in op de eerste vraag van de heer Matthijs. Ik heb weinig problemen met de motie van het Vlaams Parlement. Het is niet zo dat ik vandaag speciaal moet aandringen bij mijn Franstalige collega. Contingentering is een federale bevoegdheid:

Vandenbroucke

de gemeenschappen kunnen dus alleen maar via een beperking van de toegang tot de opleiding tot arts het aantal afstuderende artsen of tandartsen beperken.

De Vlaamse Gemeenschap heeft daarin zijn verantwoordelijkheid opgenomen sinds 1998. We garanderen dat het aantal afstuderende artsen en tandartsen binnen dat federale contingent blijft. Ik ben het eens met diegenen die zeggen dat we deze politiek nog moeten volhouden, maar misschien is dat niet de mening van alle aanwezigen. Ik ben het niet eens met diegenen die zeggen dat er vandaag redenen zijn in Vlaanderen om de contingentering los te laten. We moeten ook oppassen met de onderliggende argumenten en alle argumenten bekijken. Natuurlijk hebben opleiders graag artsen in opleiding. Persoonlijk ben ik van oordeel dat we de contingentering ook louter vanuit interne Vlaamse overwegingen moeten volhouden tot in 2012.

De federale ministerraad heeft op 9 juli een belangrijke beslissing genomen, namelijk dat het totaal aantal artsen voor 2011 is vastgelegd op 700 en voor 2012 op 833. Er wordt een 60/40-verhouding gehanteerd tussen Vlaanderen en de Franse Gemeenschap: concreet komt dat neer op 420 artsen voor Vlaanderen in 2011 en 500 artsen in 2012. Binnen dat contingent kunnen we garanderen dat iedereen die afstudeert van 2004 tot en met 2012 effectief een plaats zal vinden als arts.

Onze houding tegenover de Franse Gemeenschap moet ervan uitgaan dat, wat ook de methode is die ze gebruikt - en ze heeft tot nu toe een andere methode gebruikt - deze methode dezelfde resultaten moet boeken. Het is duidelijk dat onze houding alleen maar kan worden volgehouden als de Franse Gemeenschap er ook voor zorgt dat het aantal afstuderende artsen binnen het federale contingent blijft. Pleidooien om de contingentering te versoepelen maken me enigszins ongerust. Het is een vrij recent debat in de federale ministerraad. Ik ga ervan uit dat de federale minister voor Volksgezondheid zijn verantwoordelijkheid zal opnemen en deze contingentering zal implementeren en zo de Franse Gemeenschap zal verplichten om deze lijn te volgen. Als dat niet het geval is, denk ik dat we een ernstig probleem hebben.

Op dit ogenblik is deze materie niet geagendeerd op het Overlegcomité, maar we zullen dat doen als duidelijk zou worden dat de federale solidariteit zoek raakt in deze materie.

Ik kom tot het probleem van de tandartsen. Volgens het KB van 30 mei 2002 betreffende de planning van het aanbod van tandheelkunde, ligt de contingentering voor de Vlaamse Gemeenschap vast op 84 voor de jaren 2002 tot 2010. Er is zonet op gealludeerd dat nog voor de invoering van het toelatingsexamen het aantal inschrijvingen van het eerste studiejaar van de opleiding van kandidaat-tandarts sterk afneemt. De voorbije jaren hebben we te maken met een zeer markante daling van het aantal inschrijvingen in het eerste studiejaar. Er is opnieuw een stijging vanaf het schooljaar 2001-2002, maar toch is duidelijk dat het aantal eerstejaarsstudenten lager ligt dan het federale contingentingsaantal voor Vlaanderen.

De examencommissie heeft onderzocht of het feit dat het toelatingsexamen hetzelfde is voor arts en tandarts, invloed uitoefent op de keuze van de opleiding. Ze heeft niets relevants in die zin kunnen detecteren. Van de hypothese dat een groep geslaagde jongeren bij twijfel altijd voor arts zou kiezen, kon niets worden bevestigd. Blijkbaar is de keuze voor het tandartsenberoep zeer specifiek. De tanende interesse lijkt te wijzen op factoren die te maken hebben met het beroep zelf, veeleer dan met het bestaan van een toelatingsexamen. Ik ben zo vrij te denken dat het beroep van tandarts kampt met een imagoprobleem. Waarschijnlijk zal op dat vlak een meer omvattende strategie moeten worden ontwikkeld, maar dat is niet onze bevoegdheid.

De federale wetgeving voorziet in de mogelijkheid voor de koning om de contingentering op te schorten als blijkt dat de gemeenschappen onvoldoende maatregelen hebben genomen. Ik meen dat we daar beter niet op rekenen omdat de toestand in de Franse Gemeenschap totaal anders is en het nogal onwaarschijnlijk is dat de koning asymmetrische maatregelen over de gemeenschappen heen zal treffen. Ik meen dat we beter dat debat zelf niet aanzwengelen, want dat zou waarschijnlijk uitdraaien op een oplossing die niet de oplossing is die wij wensen, namelijk een algehele versoepeling en een verdere voortschrijdende plethora in de Franse Gemeenschap.

Vaststellen dat er een tekort is aan tandartsen is overigens een bevoegdheid van de federale overheid. Het oplossen van dat probleem, dat volgens mij niets te maken heeft met het examen, is ook de bevoegdheid van de federale overheid.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide en volledige antwoord. Het probleem van de tandartsen lijkt me het onderzoeken waard. In de jaren zeventig kozen heel veel studenten voor tandheelkunde. Het waren er meer dan honderd. Nu zijn het er minder. De zware investeringen die gepaard gaan met de uitoefening van dit beroep spelen daarbij ook wel een rol.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt inderdaad gelijk dat we die contingentering niet moeten loslaten. Wel rijst de vraag of de huidige aanpak, met een toelatingsexamen, de juiste is. Sommigen pleiten ervoor te werken met een vergelijkend examen, wat meer ruimte biedt om mensen te laten starten. Vroeger bedroeg, van de 1.500 mensen die begonnen met de opleiding, de uitstroom slechts 500 mensen, of 33 percent. Misschien heeft het toelatingsexamen de lat hoger gelegd en hebben degenen die de studie aanvatten daardoor meer slaagkansen. Toch baren een aantal cijfers me zorgen. Er is de maatstaf van 420 voor de contingentering, maar er zijn ook de percentages voor huisartsen en specialisten: 43 percent moet beginnen aan de huisartsenopleiding, en 57 percent aan de specialistenopleiding. De realiteit is echter dat dit cijfer van 43 percent starters voor de huisartsenopleiding momenteel niet wordt gehaald. Daardoor moet ook het aantal specialisten die beginnen in de voortgezette opleiding dalen, om die 43/57-percentverhouding te handhaven. In reële cijfers is er dus een daling. Is dit geen ernstige afwijking van het oorspronkelijke doel?

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, ik heb de hele discussie meegemaakt met toenmalig minister Van den Bossche over de invoering hiervan en de reden waarom dit werd ingevoerd. Toen was er echter sprake van een ander hogeronderwijslandschap. Dat landschap hebben we ondertussen geherstructureerd, want we werken nu met bachelors en masters.

De basis van de discussie was toen de vraag of het wenselijk was om mensen dadelijk na het secundair

onderwijs tegen te houden, door middel van een proef. Dat heeft een effect gehad op de opleidingen in het secundair onderwijs. Er is bijna niemand die Latijn-Grieks heeft gestudeerd en arts wordt. Nochtans zijn dat goede artsen geworden, maar nu hebben ze allemaal minstens Latijn-wiskunde of Latijn-wetenschappen gedaan. Mevrouw de voorzitter, u moet de cijfers er maar eens op naslaan.

De vraag rees toen of een selectie op een later moment, na 1 of 2 jaar, niet beter was. Van dit idee is niets gekomen, maar we hebben nu wel een ander model van hoger onderwijs, met bachelor- en masteropleidingen. Misschien kunnen we bekijken waar we in de toekomst een cesuur kunnen zetten om bepaalde afstudeerrichtingen te beperken: gebeurt dat bij het begin van een bacheloropleiding of bijvoorbeeld bij het begin van een masteropleiding?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, ik heb twee overwegingen, die deels mijn bevoegdheid overschrijden, als u het me niet kwalijk neemt.

Mijnheer Van Dijck, u wijst erop dat de opleiders moeilijk aan het aantal specialisten raken die ze willen opleiden als ze onvoldoende mensen hebben gemotiveerd om huisarts te worden. Dat was echter echt wel de bedoeling van dit systeem. Ik vind dat ook legitiem. Vlaanderen heeft steeds gezegd dat het van de huisarts weliswaar geen gatekeeper wil maken, maar hem toch een sleutelrol wil laten spelen in het systeem. Dat is echter een complete illusie als er meer specialisten dan huisartsen zijn. Als de opleidingssystemen ervoor zorgen dat de numerieke verhoudingen zo worden dat er uiteindelijk veel meer specialisten dan huisartsen zijn, dan kunnen we het echelonneren van de gezondheidszorg wel vergeten. Er werd veel te laat ingegrepen, waardoor het debat over de organisatie van de gezondheidszorg inderdaad heel moeilijk is. Dat is mijn onvrede over 20 jaar gezondheidsbeleid.

Dat is geen reden om vandaag geen druk op de opleiders te zetten opdat ze een bepaalde verhouding tussen huisartsen en specialisten in stand zouden houden. Bij de opleiders rust de verant-

Vandenbroucke

woordelijkheid om duidelijk te maken dat dit een mooi beroep is. Dit is dus zo geconcipieerd dat die druk er is. Als ze de mensen niet kunnen motiveren om huisarts te worden, komen ze ook specialisten in opleiding te kort en worden ze gehinderd bij de organisatie van hun ziekenhuizen. Dat was de bedoeling.

De vraag of de precieze cijfers nu goed zijn, behoort niet tot mijn bevoegdheid, of de uwe. Over de verhoudingen tussen die specialistencategorieën kunnen we eindeloos discussiëren. Ik wil me absoluut niet uitlaten over de vraag of dit KB goed of slecht is. Daar valt lang over te praten. Het is waarschijnlijk iets dat men soepel moet kunnen aanpassen. Maar we mogen volgens mij van onderwijsinstellingen vragen dat ze jonge mensen ook een beetje oriënteren in functie van de maatschappelijke relevantie. Ik ben zelf gaan uitleggen aan de studenten kinesitherapie in Leuven en Gent wat hun professoren 3 jaar lang verzwegen hadden, namelijk dat er eigenlijk wel een contingentingsbeslissing was gevallen met betrekking tot de kinesitherapie, en dat men die eigenlijk wel moest implementeren. Men moet jonge mensen ook wel waarschuwen dat ze moeten oppassen en goed nadenken, daar er veel te veel mensen zijn in het vak dat ze willen kiezen. Ondertussen denken de hogescholen en de universiteiten daar wel ernstig over na. Ik wil daar vandaag dus geen kritiek meer op geven.

Mijnheer Sannen, in het debat over hoe we dat dan het beste oriënteren, sterk of minder sterk, sluitend of minder sluitend, vooraf of na een eerste jaar, wil ik vandaag niet improviseren. Eigenlijk zouden we moeten contingenten op het aantal mensen dat kan werken met terugbetaling door het Riziv, en zouden we voor de rest de vrijheid moeten laten. Ik ben er niet zeker van of dit ondertussen op stapel staat, maar met betrekking tot de kinesitherapeuten heb ik in de federale regering gepleit voor een mechanisme waarbij de contingentering louter wordt gericht op de vraag wie zich kan vestigen of kan worden terugbetaald door de ziekteverzekering, maar niet op de vraag wie kinesitherapeut kan zijn. Een kinesitherapeut kan immers werken in allerlei instellingen, zoals instellingen voor personen met een handicap. Met dat diploma kan zo iemand allerlei maatschappelijk nuttige dingen doen. Er is geen reden om bijvoorbeeld het aantal afstuderende kinesitherapeuten te

contingenteren die geïnteresseerd zijn om te werken in een instelling voor personen met een handicap. Dat aantal plaatsen wordt immers op een andere wijze beperkt, door subsidieregelingen en omkaderingsregelingen.

Er is eigenlijk alleen maar reden tot contingentering in het type ziekteverzekering dat wij hebben, waar wordt betaald naargelang prestaties, waartoe een zorgverstrekker een erkenningsnummer nodig heeft. Dat zou ook onderwijskundig beter zijn. Desnoods zou men dat eigenlijk ook kunnen doen wanneer het gaat over artsen. We kunnen zeggen: je kan arts zijn, maar net niet dit soort dingen doen waarvoor je wordt terugbetaald door de ziekteverzekering, of als je het doet, zullen je patiënten niet worden terugbetaald.

De heer Kris Van Dijk: Hier studeren ook heel wat Nederlanders.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat lost het probleem van het buitenland op. Met de traditionele methode in de kinesitherapie krijgen studenten het inderdaad moeilijk als ze naar het buitenland willen gaan. Als we daarentegen de contingentering richten op wie kan worden terugbetaald door de ziekteverzekering, hebben die jonge mensen geen probleem om naar het buitenland te gaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de wachtlijsten voor het aanbod NT2 bij de Centra voor Basiseducatie

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Berx tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de wachtlijsten voor het aanbod NT2 bij de Centra voor Basiseducatie.

Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de centra voor basiseducatie staan in voor de lessen NT2, Nederlands Tweede

Berx

Taal, aan laaggeschoolden, zowel voor oud- als nieuwkomers. De middelen die zij ontvangen op basis van het decreet basiseducatie mogen ze naar keuze over de verschillende groepen inzetten. Via het inburgeringsdecreet worden ook middelen toegerekend aan de onthaalbureaus om cursussen voor nieuwkomers in te kopen bij de CBE's.

Ik heb het CBE van Antwerpen als casestudie gekozen. Het is nogal myoop om enkel naar Antwerpen te kijken, maar u begrijpt dat de nood aan lessen NT2 groot is in het Antwerpse. De financieringsbronnen voor het CBE zijn het decreet basiseducatie en het inburgeringsdecreet. Extra middelen komen van het Stedenfonds van de stad Antwerpen. Die gaan naar de onthaalbureaus zodat ze extra cursussen kunnen inkopen, en rechtstreeks naar het CBE, voor maar liefst 30 procent. Dit bewijst dat de stad grote inspanningen wil leveren.

Op basis van artikel 14bis van het decreet basiseducatie kan de Vlaamse Gemeenschap aan de CBE's extra middelen geven voor heel specifieke projecten. Het is niet meer dan terecht dat die jaarlijks worden geëvalueerd, maar daardoor zijn de CBE's niet zeker van hun middelen voor het jaar nadien. Ze worden relatief laat op de hoogte gebracht van eventueel bijkomende middelen om extra cursussen NT2 te organiseren, in het bijzonder voor oudkomers. Voor het CBE Open School Antwerpen bijvoorbeeld loopt de bijkomende financiering af tegen eind januari 2005.

De wachtlijsten zijn altijd relatief lang. Ongeveer 1.870 mensen stonden in september in Antwerpen op de wachtlijst. Ik heb nog geen concrete begrotingscijfers gezien, vandaar mijn vragen. Zullen bepaalde CBE's ook in 2005 kunnen rekenen op bijkomende financiering? Zo ja, wanneer zullen zij daarvan op de hoogte worden gebracht? Zal in de toekomst een systeem worden uitgewerkt zodat de CBE's sneller geïnformeerd worden of extra financiering krijgen? Op die manier zouden ze hun personeelsbeleid bijvoorbeeld beter kunnen plannen en de wachtlijsten wegwerken.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mevrouw de voorzitter, ik heb een algemene bedenking. Mevrouw Berx stelt enkele concrete vragen, tegelijk klinkt daarin door dat de CBE's over het algemeen in moeilijke omstandigheden werken.

Een grootstad als Antwerpen maakt de keuze om via het Stedenfonds extra middelen te spenderen. Dat is niet overal het geval. Het Stedenfonds dwingt tot keuzes. Een aantal steden maken – met goede argumenten – andere keuzes. De CBE's opereren altijd in een moeilijke positie: onzekere statuten, slechte infrastructuur, enzovoort. Naar aanleiding van het tienjarig bestaan van de CBE's werd een evaluatie uitgevoerd waarmee we in de vorige legislatuur niet veel gedaan hebben. Het zou een uitdaging zijn om nu – mede in het licht van het gelijkheidskansenbeleid – na te gaan hoe we de CBE's een stevigere basis kunnen geven.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Martens, ik neem aan dat het klopt dat de CBE's niet altijd voldoende houvast hebben. Ik durf niet te improviseren wat het antwoord op dat probleem kan zijn. Uw vraag is daarvan wellicht een illustratie, mevrouw Berx.

De inburgering van anderstalige nieuwkomers en de integratie van allochtonen in de Vlaamse samenleving behoren tot de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Regering. Het aanleren van de Nederlandse taal speelt hierbij een uiterst belangrijke rol. Het spreekt voor zich dat er naar een zo behoeftegedekt mogelijk aanbod NT2 moet worden gestreefd. Bij het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering werd voor het eerst een bevoegdheid Inburgering gecreëerd. De bevoegdheidsverdeling met betrekking tot inburgering en NT2 ziet er als volgt uit. Minister Keulen is bevoegd voor de uitvoering van het Vlaamse inburgeringsbeleid. In dit kader werd ook de bevoegdheid met betrekking tot de Huizen van het Nederlands verschoven van de minister van Onderwijs naar de minister bevoegd voor Inburgering.

Ikzelf ben, als minister van Onderwijs, bevoegd voor de organisatie van het onderwijsaanbod, maar niet voor de Huizen van het Nederlands. Hiertoe behoort de organisatie van het aanbod NT2 in de CBE's en de centra voor volwassenenonderwijs, de CVO's. De wachtlijsten voor NT2 situeren zich momenteel enkel op het niveau van de basiseducatie. Het aanbod NT2 in de CVO's is toereikend, onder meer door de maatregelen uit onderwijsdecreet XIV. Hierin werd bepaald dat de lesuren cursist gegenereerd door NT2 enkel voor NT2 kunnen worden aangewend.

Vandenbroucke

Alhoewel we een uitermate moeilijke begrotingsronde hadden - we hebben 265 miljoen euro bespaard - hebben we 3 miljoen euro extra uitgetrokken voor het inburgeringsbeleid. Minister Keulen zal vooral streven naar het wegwerken van de wachtlijsten. We zullen daartoe gezamenlijk een strategie uitwerken. Er zijn meer middelen nodig, het rendement daarvan is een andere zaak.

Ik begrijp dat de CBE's zo snel mogelijk geïnfomeerd moeten worden over deze maatregelen. Na het geplande overleg met minister Keulen en de afronding van de begrotingsbesprekingen zullen de CBE's hierover de nodige informatie ontvangen.

Mevrouw Cathy Berx: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Naast de aandacht voor de rendabiliteit zou het nuttig zijn een soort opvolgingssysteem uit te werken. Het zou zinvol zijn om de gemiddelde termijn te kennen waarin iemand het Nederlands onder de knie krijgt. Dat ligt misschien delicaat, maar de effecten van de cursussen zijn van belang om de werking eventueel bij te sturen.

Minister Frank Vandenbroucke: Op dit moment heb ik geen weet van studies daarover. Dat lijkt me een mooie suggestie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marie-Rose Morel tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het mogelijke gebruik van het Engels in masteropleidingen aan de KU Leuven

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Morel tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het mogelijke gebruik van het Engels in masteropleidingen aan de KU Leuven.

Mevrouw Morel heeft het woord.

Mevrouw Marie-Rose Morel: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, tijdens zijn toespraak bij

de opening van het academiejaar had rector Oosterlinck het over het taalgebruik in de masteropleidingen. Ik citeer: 'Verder is er nog het debat omtrent de onderwijstaal. Zonder afbreuk te willen doen aan het belang van het Nederlands als onderwijstaal voor de basisopleiding, bepleit ik meer soepelheid dan nu op het masterniveau. Willen we, met de middelen waarover we nu beschikken, internationaal iets betekenen, dan moet men ons de mogelijkheid geven anderstalige masteropleidingen op te zetten, zonder daar steeds een Nederlandstalig equivalent tegenover te moeten plaatsen. Ik wil daar niet dieper op ingaan, maar het spreekt vanzelf dat er ook in dit opzicht nog heel wat decretaal werk te verzetten is'.

Rector Van Camp heeft zich daarbij aangesloten, waarna er in de pers een polemiek is opgestart. Professor De Vreese bijvoorbeeld vindt dat absoluut geen goed idee omdat het de kwaliteit van het onderwijs niet ten goede zal komen.

Mijnheer de minister, bent u het eens met rector Oosterlinck? Hij had het over decretaal werk. Zijn daarover onderhandelingen aan de gang?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, artikel 91 van het decreet van 4 april 2004 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen regelt de onderwijstaal in hogescholen en universiteiten. In de regelgeving werd een subtiel en delicaat evenwicht gevonden tussen de gerechtvaardigde internationale verzuchtingen en de even gerechtvaardigde verzuchtingen om het Nederlands als onderwijstaal te behouden.

Eenzijds is er de evidente noodzakelijkheid om het Nederlands verder als taal van het hoger onderwijs en als wetenschappelijke taal te ontwikkelen en te gebruiken. Anderzijds bestaat de behoefte om de studenten een grotere wetenschappelijke talenkennis bij te brengen zodat ze vlot anderstalige wetenschappelijke publicaties kunnen doornemen, ten volle kunnen deelnemen aan de mobiliteitsprogramma's van Europese studenten en zich soepel kunnen inschakelen in de internationaliserende arbeidsmarkt van hogeropgeleiden.

Vandenbroucke

Zeker voor het masterniveau erken ik het belang van meertaligheid van student en docent in het licht van internationale samenwerking, uitwisseling en uitstraling van ons hoger onderwijs. Het decreet voorziet in mogelijkheden om masteropleidingen in een andere taal aan te bieden. Er zijn postinitiële masters, masters in het kader van het International Course Programme van ontwikkelingssamenwerking voor buitenlandse studenten en Erasmus mundus masters.

De instellingen kunnen ook de initiële bachelor- en masteropleidingen in een andere taal aanbieden op voorwaarde dat ze ook een equivalente opleiding in het Nederlands aanbieden. Om dit praktisch en financieel voor de instellingen mogelijk te maken, bepaalt het decreet expliciet dat het aanbod van de anderstalige opleiding en van de equivalente opleiding in het Nederlands verwezenlijkt kan worden door samenwerking en taakverdeling tussen voor de betrokken opleiding bevoegde instellingen binnen eenzelfde provincie.

Het is niet mijn bedoeling de achterliggende beleidsdoelstellingen en -oogmerken van de taalregelgeving op de helling te zetten. De taalregeling die werd uitgewerkt door mijn voorgangster is het resultaat van grondig overleg met de verschillende actoren en belanghebbenden. Ook in deze commissie zijn uitvoerige debatten gehouden die uiteindelijk resulteerden in de voorliggende decreetale tekst. De universiteiten hebben binnen het decretaal kader al ruime mogelijkheden om mastersopleidingen in een andere taal op te zetten. Het decreet voorziet ook in de mogelijkheid van een evaluatie door het Vlaams Parlement aan de hand van een verslag over het beleid inzake het gebruik van een andere onderwijstaal. De instellingen moeten dit verslag jaarlijks opstellen en aan het Vlaams Parlement bezorgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over dissectie als didactisch hulpmiddel in de lessen biologie

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Hermans tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over dissectie als didactisch hulpmiddel in de lessen biologie.

Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, al gedurende verschillende jaren wordt in de lessen biologie in het middelbaar onderwijs gebruik gemaakt van dissecties als didactische ondersteuning bij het leren van de verschillende stelsels, met name het ademhalings-, verterings- en voortplantingsstelsel.

Steeds meer wordt de vraag gesteld of het verantwoord is een kind te confronteren met het afmaken van een leven, enkel om het open te snijden en dan weg te gooien. Kinderen zien een dier dat ze thuis troetelen, gespijkerd op een plank om het daarna stukje bij stukje te zien worden opengereken. Is dergelijke praktijk nog ethisch verantwoord? Er is voldoende alternatief didactisch materiaal, zoals computersimulaties die bovendien beter te volgen zijn dan het dier op dat plankje. Bij veel leerlingen is de afschuw zo groot dat het middel het doel totaal voorbijschiet.

Mijnheer de minister, hebt u er enig zicht op of dissectie nog een veel gebruikt didactisch hulpmiddel is? Is de leraar biologie nog steeds vragende partij om zulke dissecties te blijven gebruiken als instrument? Bent u bereid om deze dieronvriendelijke, choquerende en overbodige ingrepen te schrappen uit het lessenpakket?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Mevrouw de voorzitter, ik heb ook ooit dissecties gedaan op witte ratjes. Dankzij die dissecties heb ik de stelsels geleerd en ik heb er goede herinneringen aan.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mevrouw de voorzitter, ik ben een beetje gechoqueerd door deze vraag om uitleg en ik vind ze totaal overbodig. We hebben hier jaren gediscussieerd over de autonomie van het onderwijs en gepleit voor niet te veel betutting door de overheid. Het was zelfs al te veel dat we de eindtermen formuleerden.

Sannen

Deze vraag om uitleg gaat over ingrijpen in de concrete methodologie van een leraar. Ik weet niet of dissecties nodig of wenselijk zijn, maar ik heb het volste vertrouwen in de leraren biologie en hun didactische en pedagogische bekwaamheid. Zij zullen wel kunnen oordelen of dissecties nodig zijn. Ik hoop dat dergelijke overbodige vragen in de toekomst kunnen vermeden worden in deze commissie.

De voorzitter: De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme: Mevrouw de voorzitter, ik vraag me af of uitspraken hierover wel tot de bevoegdheid van de minister van Onderwijs horen. Er is de wet op de dierenbescherming die dergelijke zaken regelt. Ik denk niet dat onderwijsinstellingen afwijkend gedrag moeten vertonen van andere instellingen die zich aan deze wet moeten houden. De discussie of dieren al dan niet voldoende beschermd zijn bij wetenschappelijke oefeningen, speelt zich op een ander niveau af.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik onderschrijf wat de heren Sannen en Voorhamme in min of meer dezelfde bewoordingen hebben gezegd, namelijk dat ik op deze vraag enkel een informatief antwoord kan geven. Scholen en leerkrachten hebben een nogal ruime autonomie waarin we niet zomaar kunnen ingrijpen. Het departement Onderwijs heeft daar ooit iets over gezegd, maar dan louter in toepassing van een reglementering die anderen hebben gemaakt.

In de eindtermen en ontwikkelingsdoelstellingen voor basis- en secundair onderwijs wordt nergens verwezen naar het uitvoeren van dissecties. Scholen hebben wel de pedagogische vrijheid om in het kader van de lessen biologie dissecties uit te voeren. Enkel in de leerplannen van de eerste graad secundair onderwijs van het VVKSO is in het leerplan biologie een leerplandoelstelling opgenomen die melding maakt van de uitvoering van een dissectie. In de rubriek pedagogisch-didactische wenken wordt echter van de leraren gevraagd 'dat ze bereid en in staat zouden zijn om eventuele weerstanden die zich bij de leerlingen voordoen, met hen te bespreken en hiermee rekening te houden'.

In de leerplannen van het Gemeenschapsonderwijs en het OVSG, eerste graad secundair onderwijs, biologie, zijn geen leerplandoelstellingen opgenomen die het uitvoeren van dissecties opleggen. Ook in de leerplannen van deze onderwijskoepels worden pedagogisch-didactische richtlijnen gegeven over de wijze waarop leraren die toch dissecties willen uitvoeren, rekening moeten houden met leerlingen die bezwaren hebben tegen het bijwonen daarvan.

Toenmalig minister Luc Van den Bossche heeft in antwoord op een parlementaire vraag in 1998 opgemerkt dat er volgens de inspectie in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van alternatieve leermiddelen zoals film, video-opname, foto's, enzovoort.

Mevrouw Hermans, uw vraag of de leraar biologie nog steeds vragende partij is om dissecties te blijven gebruiken als instrument, is niet eenvoudig te beantwoorden. In de klaspraktijk zijn het vooral enthousiaste leraren die nog dissecties uitvoeren. De inspectie is ervan overtuigd dat een goed uitgevoerde en ethisch besproken en begeleide dissectie een veel grotere waarde heeft op lange termijn dan een afstandelijke dissectie waarbij ethiek nauwelijks aan bod komt.

U vraagt of ik bereid ben dieronvriendelijke, choquerende en totaal overbodige ingrepen te schrappen uit het lessenpakket. Ik ben daar in eender welk domein van het maatschappelijk leven helemaal vragende partij voor.

In 1986 heeft het departement Onderwijs via de inspectie richtlijnen uitgewerkt om de wet op de dierenbescherming van 24 juli 1966 strikt na te leven. Deze richtlijn luidt als volgt: 'Gebruik uitsluitend consumptiedieren of organen van consumptiedieren: het dier is natuurlijk reeds dood als het op school komt en werd voordien door een bevoegd persoon volgens de reglementaire voorschriften geslacht'.

Er moet ook worden opgemerkt dat de school voor het gebruik van dode dieren of delen van dode dieren als dissectie- of studiemateriaal aan de OVAM de toelating moet vragen op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 1995 betreffende de ophaling en verwerking van dierlijk afval. De school moet bovendien het dier-

Vandenbroucke

lijk afval, na gebruik als dissectie- of studiemateriaal, laten afhaken door een erkend ophaler van hoogrisicomateriaal of door een geregistreerd vervoerder. De OVAM heeft in dit verband toestemming verleend aan alle scholen van het VVKSO om dierlijk afval op te halen en te gebruiken als didactisch materiaal. Naar verluidt zijn er echter ook nu nog slachthuizen die weigeren om bijvoorbeeld runderogen aan leraren mee te geven.

In verband met het gebruik van dierlijke bijproducten is er ook de EG-verordening 1774/2002 van 3 oktober 2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de minister, ik ben tevreden met uw antwoord. Ik vind het jammer dat de andere leden van deze commissie deze zaak nogal banaliseren. Het gaat me niet zozeer over de vraag of een en ander al dan niet didactisch verantwoord is, het gaat me vooral over de ethiek van de zaak.

Het is nu ook duidelijk dat er een beperking is inzake de selectie van de dieren die voor dissectie kunnen worden gebruikt.

Mijnheer de minister, ik vermoed dat u inderdaad niet onmiddellijk zult ingrijpen in het lessenpakket, maar het doet me toch plezier dat de mogelijkheid bestaat voor ouders of leerlingen die daarvoor gechoqueerd zijn, om daarover te praten met de leraar.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.43 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

